

12.01.25

לכבוד,
עו"ד עמית איסמן
פרקליט המדינה
בדוא"ל: state-attorney@justice.gov.il

לכבוד,
עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
בפקס: 02-6467001

לכבוד,
מרי אייל שחר
מפקד תחנת חיפה
בדוא"ל: MAHOZ.HOF@POLICE.GOV.IL

לכבוד,
מרי דניאל לוי
מפכ"ל המשטרה
בדוא"ל: lishkatmafcal@police.gov.il

שלום רב,

- דחוף -

הנדון: דיכוי עצרות מחאה והפגנות חוקיות נגד המלחמה בעזה והתנהלות בלתי חוקית של

משטרת חיפה

הריני לפנות אליכם בבקשה להתערב לאלתר להפסקת מדיניות הדיכוי הרחבה והבלתי חוקית בה נוקטת המשטרה בחיפה (להלן: "משטרת חיפה") בהקשר חופש המחאה נגד המלחמה בעזה ונבקשכם להנחות את משטרת חיפה לפעול לשמירה על עקרון שלטון החוק ושוויון הכל בפני החוק. להלן נפרט:

1. מזה יותר משנה, ומאז השביעי לאוקטובר 2023, מתנהלת משטרת חיפה באופן בלתי חוקי כלפי עצרות מחאה נגד המלחמה בעזה. מדיניות בלתי חוקית זו מתבטאת בדיכוי מחאות לגיטימיות וחוקיות, בהחרמה של שלטים בשל תוכנם ובמעצרי שווא, תוך כדי שימוש לרעה בדין הפלילי לשם הפחדה, דיכוי חופש הביטוי ורדיפה פוליטית.

2. להלן נביא דוגמאות למספר פרקטיקות ודפוסי פעולה החוזרים על עצמם והמשקפים מדיניות כללית של משטרת ישראל ביחסה כלפי מחאות נגד המלחמה ומשתתפיהן בעיר חיפה. דוגמאות אלה מתמקדות בחיפה, אבל הן משקפות מדיניות רחבה יותר הטעונה התערבות מיידיית מטעמכם. בחלק הראשון

יתוארו מספר מקרים בחלוקתם לפרקטיקות אותן זיהינו, ובחלק השני יועלו טיעונים משפטיים מפורטים ביחס לכל אחת מהן.

דיכוי חופש הביטוי והמחאה על ידי המשטרה: תמונת מצב

א. איסור מוחלט ומראש על מחאות נגד המלחמה:

3. ככלל, פעלה משטרת חיפה כדי למנוע ולדכא מחאות לגיטימיות וחוקיות כנגד המלחמה בעזה. כך, פעלה המשטרה למנוע עצרות מחאה של קבוצה קטנה של פעילים בחיפה שאורגנו בתאריכים 18.10.23, 19.05.24, 27.05.24, 30.05.24, 04.06.24, 08.06.24, 28.06.24, 25.07.24, 01.08.24, 05.09.24, 01.10.24 וכן ביום 17.10.24.

4. בעצרת המחאה מיום 18.10.23, עוד טרם תחילתה, פרסמה המשטרה הודעה לתקשורת לפיה מדובר בהפגנה בלתי חוקית, וזאת מאחר והאירוע לא אושר בידי המשטרה. שעות ספורות לאחר מכן, נעצרה תושבת חיפה שהייתה בדרכה לחיפה לפגישה עם חברים, בטענה כי ארגנה את עצרת המחאה ותכננה להשתתף בה. היא שוחררה למחרת מהתחנה חלף הבאתה לבית המשפט לצורך הדיון בהארכת מעצרה. למען הסר ספק, המדובר הוא במעצר מניעתי בלתי חוקי ופסול שמטרתו דיכוי חופש הביטוי הפוליטי. סמוך לשעה 18:00 באותו יום, נשלח מכתב מטעם מרכז עדאלה למשטרת חיפה, בו הודגש כי העמדה שהוצאה בידי המשטרה הינה עמדה בלתי חוקית. לאחר מכן, בשעת המחאה המתוכננת, ועוד טרם החלה עצרת המחאה, הוכרז כי היא לא תהיה חוקית, וכי כל מי שיגיע למיקום המחאה המתוכננת ייעצר. בסיום האירוע נעצרו חמישה מפגינים על עצם נוכחותם במקום, והשאר פוזרו והתאספותם לשם המחאה נמנעה על ידי המשטרה.

5. בחקירתו הנגדית בהארכות מעצר של המוחים הנ"ל, העיד נציג המשטרה כך: "ש: אתה מאשר לי שמי שביקש להשתתף או הראה סימן שהולך להשתתף, נמנע ממנו, ולכן לא קוימה ההפגנה? ת: ההפגנה לא הייתה אמורה להתקיים בכלל כי היא לא אושרה ואף אחד לא ביקש אישור. מלכתחילה, זה היה אירוע אסור. היא לא אושרה מחשש לשלום הציבור." (עמ' 3, שורות 14-17 בפרוטוקול הדיון). לבסוף חמשת המפגינים שוחררו בהחלטת בית משפט בתנאי איסור השתתפות באספות בלתי-מורשות למשך 15 ימים, התייצבות לחקירה עת יידרשו וערבות כספית על סך 3,000 ₪. ויצוין כי התנאי שהוטל בידי בית המשפט בעייתי ובלתי חוקי גם הוא, כאשר, כאמור, עצרות מחאה אינן מצריכות רישוי, בדיוק כמו עצרת המחאה דנן.

== רצ"ב העתק המכתב בעניין איסור עצרת המחאה שנשלח מטעם עדאלה ביום 18.10.23 ומסומן א

== רצ"ב העתק פרוטוקול הדיון במ"י 23-10-29634 משטרת מרחב חוף/מטה מרחב חוף – חיפה נ' דורון ואח' ומסומן ב

6. בעצרת המחאה מיום 19.05.24 שהתקיימה במושב הגרמנית בחיפה, התאספו המוחים (כ-15 איש) ובידיהם כרוזים. כמה דקות לאחר מכן ניתנה הוראות פיזור ומיד החלו השוטרים בביצוע מעצרים. שני מפגינים נעצרו בחשד להתנהגות העלולה להפר את שלום הציבור בהתאם לסעיף 216(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז 1977 (להלן: "חוק העונשין"), וזאת בגין הנפת דגל פלסטי (להלן: "הדגל"). בהחלטתו לשחרר את המפגינים התייחס בית המשפט לאופי עצרת המחאה בה נעצרו: "מצפייה בסרטון שהוצג

על ידי ב"כ המשיבה, עולה שאכן מדובר במחאה יחסית שקטה, וגם אם מתקיים חשד סביר לביצוע עבירה לפי סעיף 216(א) לחוק העונשין, עוצמתו אינה גבוהה."

== רצ"ב העתק פרוטוקול בש"ע 45246-05-24 משטרת מרחב חוף/ מטה מרחב חוף – חיפה נ' בויגל ומסומן ג

== רצ"ב העתק פרוטוקול מ"י 44462-05-24 משטרת מרחב חוף/ מטה מרחב חוף – חיפה נ' דורון ומסומן ד

7. ביום 27.05.24, התקיימה עצרת מחאה במושבה הגרמנית בחיפה. דקות ספורות לאחר תחילתה החלו השוטרים לפזר את המוחים לאחר שניתנה הוראת פיזור, תוך החרמת השלטים שנשאו המוחים. בסוף הפיזור, נעצרו תשעה מפגינים בחשד להתנהגות העלולה להפר את שלום הציבור, כאשר שניים מהם נעצרו על עצם נשיאת השלטים עליהם נכתב "הצילו את עזה" ו-"להפסיק את הטבח". ארבעה מהם שוחררו באותו הערב בתנאים מגבילים, שכללו בין היתר תנאי הרחקה מחיפה או מקום האירוע. שאר העצורים הובאו יום לאחר מכן להארכת מעצר בבית המשפט. בית המשפט החליט לשחרר את כלל העצורים ללא תנאי מלבד תנאי ההתייצבות לחקירה ככל שיידרשו, וקבע כי המסוכנות הנשקפת מהם והיסוד הסביר לחשד לביצוע העבירות המיוחסות אינם ברמה הנדרשת.

8. יצוין כי חלק מהמעצרים בוצעו באלימות רבה. כך למשל, אמנית שהשתתפה בעצרת מחאה לעיל נעצרה תוך שימוש באלימות קשה ונזקקה לטיפול רפואי בבית חולים. יום למחרת, היא הובאה לבית המשפט עם יד חבושה כתוצאה מחבלה שנגרמה בעת המעצר. הפרוטוקולים של הדיונים הועברו למח"ש בהחלטת בית המשפט אך אף חקירה בעניין לא בוצעה עד ליום זה. על החלטת השחרור בתנאים של המוחים ששוחררו בתחנה הוגש ערר שהתקבל על ידי בית משפט השלום בחיפה, שם הורה בית המשפט על ביטול התנאי בעניין ארבעת המוחים.

== רצ"ב העתק פרוטוקול מ"י 67627-05-24 משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה נ' בשארה ומסומן ה

== רצ"ב העתק פרוטוקול מ"י 67669-05-24 משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה נ' תאיה ומסומן ו

== רצ"ב העתק פרוטוקול מ"י 67651-05-24 משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה נ' עבאהרה ומסומן ז

== רצ"ב העתק פרוטוקול מ"י 66977-05-24 משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה נ' אבו עיז ומסומן ח

== רצ"ב העתק פרוטוקול מ"י 67684-05-24 משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה נ' כיאל ומסומן ט

== רצ"ב העתק פרוטוקול ע"ק 72899-05-24 בר ואח' נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה ומסומן י

9. ביום 30.05.24 תוכננה עצרת מחאה נוספת במושבה הגרמנית. כשעתיים עובר למועד המחאה המתוכנן, הגיעו כוחות משטרתיים גדולים למקום וזאת בכוונה למנוע את קיומה מראש. בעוד המוחים מתאספים, ניתנה הוראת פיזור ללא כל הצדקה או עילה קונקרטיות. השוטרים עמדו מסביב למוחים מכל הכיוונים והחלו בביצוע מעצרים, תוך שימוש בפרשים. לבסוף נעצרו שמונה מפגינים: 5 שוחררו בתחנה ו-3 שוחררו לאחר מכן בהחלטת בית המשפט. גם במהלך מעצרים אלה עשו השוטרים שימוש באלימות קשה, למרות שלא הייתה כל התנגדות מצד העצורים. כתוצאה מכך, נזקק אחד העצורים לטיפול רפואי בבית חולים.

10. על החלטת הקצין לשחרר את שלושת המוחים בתנאי הרחקה הוגש ערר שהתקבל באופן חלקי על ידי בית המשפט. אך הטענות שהועלו שם על ידי ב"כ המשטרה הן טענות בעייתיות ביותר: "[...] בל לנו לשכוח כי בניגוד לפסקי הדין אותם הציגה חברתי, ופסק דין לזין המדבר על תקופת הקורונה, אנחנו בתקופת מלחמה. האיזור כולו נפיץ. העיר חיפה עם האוכלוסייה ההטרוגנית שבה היא עיר מאוד נפיצה. במקום בה התקיימה ההפגנה יש לא מעט מפונים. גם להם יש זכות חוקתית להיות במקום מבלי שיזרו להם מלח על הפצעים" (עמ' 6 בפרוטוקול הדיון מיום 09.06.24). משמע, הרציונל עליו נשענה המשטרה לא היה האינטרס בדבר השמירה על הסדר הציבורי, וממילא לא בוססה תשתית שמעידה כי מי מהמוחים הפר את הסדר הציבורי, אלא הרצון לשמור על רגשות ציבור מסוים העלול להיעלב מתוכן המחאה. לא למותר לציין כי תוכנה של עצרת המחאה (התנגדות למלחמה) אינו עולה כדי הפרה של חיקוק כלשהו. כך גם שב והדגיש בית המשפט העליון בבש"פ 789/24 כליפה נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים, 08.02.24]:

"חופש הביטוי היא זכות אדם חוקתית במדינת ישראל. נגזר ממנה גם חופש ההפגנה שערכו וחשיבותו עודים לנו, ומחייבים את כיבודו, גם בתקופת צרה וגם בעת מלחמה [...] הבעת עמדות ביחס למלחמה לגיטימיות אף במהלכה: ניתן לקרוא להפסקתה; מתר להביע תמיכה בהמשכה. מותר לתמוך בהסדר הפסקת אש שיביא להשבת החטופים; ניתן לקרוא להמשך הלחימה עד למיגור החמאס. ניתן להביע זעזוע מהשכלות המלחמה; מותר להצביע על הסכנות שבקטיעתה בטרם יושגו מטרותיה. אלה כאלה עמדו שראויות להישמע; ושמותר להשמיע, גם כאשר המרגמות רועשות והתותחים רועמים." (שם, פס' 17)

== רצ"ב העתק פרוטוקול ע"ק 24-06-2533 חאג' מוחמד ואח' נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף – חיפה ואח' ומסומן כ

11. אותו דפוס אירע גם בעצרת המחאה שתוכננה ליום 04.06.24. כשעתיים לפני תחילתה הגיעו כוחות משטרה רבים למקום, אף יותר ממספר המשתתפים הצפוי, והעצרת הסתיימה כרבע שעה לאחר שהחלה לנוכח ההכרזה עליה כהתקהלות בלתי חוקית ופיזור המוחים.

12. בעצרת המחאה מיום 08.06.24, דקות ספורות לאחר שהמוחים החלו לקרוא קריאות וסיסמאות נגד המלחמה, ניתנה הוראת פיזור ונעצרו חמישה מוחים. ארבעה שוחררו בתחנה בתנאי הרחקה מחיפה או מהמקום בו התקיימה עצרת המחאה ואחד הובא למחרת להארכת מעצר בבית המשפט שהורה על שחרורו.

13. חמור מכך, ובהקשר לאותו מיום 08.06.24, השוטרים שיתפו פעולה ותיאמו עם קבוצת מפגיני נגד שהסיתו באופן מפורש נגד המוחים. כך, פרסמה הוולוגרית מור שעל סרטון בעמוד שלה בפייסבוק בו היא תיעדה את עצמה מול עצרת המחאה נגד המלחמה בחיפה, כאשר ברקע נשמע שוטר שאומר לה: "אנחנו מתחילים לפזר אותם ואתם מתפזרים, אתם חייבים לעשות את זה כי הם הולכים איתנו לבית המשפט [...] אנחנו חטפנו מבית המשפט אחרי זה, אנחנו חוסמים אותם", ואז מור שעל מציעה למתקהלים מהימין הקיצוני "אנחנו פשוט נרד למטה, הם מתחילים לפזר אותם". מיד לאחר מכן, החלו השוטרים לפזר את המחאה של מתנגדי המלחמה באגרסיביות ובאלימות, בעוד גב' שעל והמתקהלים לצידה צוהלים "יופי, תרוצו, בוגדים, יאללה אנחנו רוצים לראות את המכתזית, מחבלים החוצה" ועוד שלל אמרות מסיתות. לאחר מכן, גב' שעל נשמעת בעודה אומרת "יאללה למטה, אנחנו חייבים לעבוד בשיתוף פעולה עם המשטרה, מקסימום נחזור". כמובן, על אף השפה המסיתה, לא ננקטה כל פעולה מטעם המשטרה להפסקת ההסתה נגד המוחים נגד מלחמה ולא נעצר אף מפגין בהפגנת הנגד (הסרטון זמין בלינק). המשתתפים בעצרת המחאה נגד המלחמה ביקשו לממש את זכותם החוקתית לחופש הביטוי והמחאה ועל כן לא רק שלמשטרה אין כל סמכות לפזר את עצרת המחאה, אלא נהפוך הוא, חובתה של המשטרה היא להגן על המפגינים ולפעול בכל האמצעים בכדי לאפשר להם לממש זכות זו (ראו: בג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל; בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים; בג"ץ 4712/96 סיעת מרצ נ' משטרת ישראל; בג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל).

14. ביום 27.06.24 התקיימה עצרת מחאה בכיכר אמיל חביבי בחיפה, שם עמדו המוחים עם שלטים נגד המלחמה. כחצי שעה לאחר תחילת המחאה, וללא שהמוחים הפרו את הסדר וללא שפעלו בצורה בלתי חוקית כלשהי, הוחלט לפזר את המחאה והשוטרים החלו בביצוע מעצרים, כאשר לבסוף נעצרו 3 מוחים. שלושתם נחקרו בגין התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, וזאת אך ורק בשל הימצאותם באזור עצרת המחאה. בתום חקירתם, שלושת העצורים שוחררו בתנאי הרחקה מחיפה או מאזור עצרת המחאה למשך 15 ימים. על החלטה זו הוגש ערר בידי הח"מ, הערר התקבל והתנאים בוטלו. כפי שעלה בפרוטוקול הדיון בערר, העילה של פיזור המחאה התבססה על כך "כי התקבלו תלונות מאזרחים שהצביעו על חששם הכבד ומהתפתחות של הפרות סדר במקום בשל קריאותיהם של המפגינים בשפה הערבית והעברית" (עמ' 3 לפרוטוקול) (הדגשות הוספו). לא למותר להזכיר כי אי נוחות של שומעי תוכן המחאה אינה עילה חוקית לפגיעה בזכות החוקתית לחופש המחאה.

== רצ"ב העתק פרוטוקול ע"ק 66678-06-24 רוזנברג ואח' נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף – חיפה ומסומן ל

15. בעצרת המחאה שהתקיימה ביום 04.07.24 במושב הגרמנית בחיפה, מספר דקות לאחר תחילתה תועד מפקד התחנה, מר אייל שחר, כשהוא מורה למפגינים להתפזר בטענה שעצרת המחאה אינה חוקית מאחר והיא לא קיבלה רישיון מהמשטרה. זאת, יש לציין, על אף שהעצרת לא הייתה טעונה אישור על פי התנאים בפקודת המשטרה, וכן בהיעדר התגבשות התנאים למתן אותה הוראה, לרבות האפשרות כי המחאה תגרום להפרת השלום באופן שמצדיק את דיכוייה. המפגינים ניסו לברר את פשר הוראת הפיזור והסבירו כי אין צורך ברישוי לעצרת מחאה מעין זו, כאשר הכל מתרחש בזמן שנשמעות קריאות "נקמה" מהעבר השני של הכביש, שם עמדו, בהפגנת נגד, פעילי ימין קיצוני. דקות ספורות לאחר מכן ניתנה בידי מר שחר הוראת פיזור המחאה נגד המלחמה. חמישה מפגינים נעצרו בחשד לעבירה לפי סעיף 216(א)(4) לחוק העונשין, וכן הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. בהמשך, כלל העצורים שוחררו בתנאים

בתחנה, בין היתר תנאי הרחקה מחיפה או מהאזור בו התקיימה עצרת המחאה למשך 15 ימים. כך שמעל לפגיעה בחופש הביטוי והחירות שלהם, התווספה פגיעה בחופש התנועה. (זמין [בקישור זה](#))

16. ביום 25.07.24, התקיימה שוב עצרת מחאה נגד המלחמה במושבה הגרמנית בחיפה, שתוכננה כמחאה שקטה שכוללת נשיאת שלטים בלבד. בסיום המחאה, ולאחר שהמוחים החליטו לסיים את המחאה ולהתפזר מעצמם, החלו השוטרים בביצוע מעצרים אלימים נגד כל מי שעמד במקום (וזאת על אף שהמחאה עצמה הסתיימה). בסיום האירוע נעצרו חמישה מפגינים בחשד להתנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. יצויין כי שניים מהמוחים נעצרו לאחר שנשלפו מהרכב באמצע הכביש כשהיו כבר בדרכם יחד הביתה לאחר סיום המחאה, וזאת בטענה כי ברכב הושמעו "שירי הסתה", בגינם הוחלט שלא לעצור את נהג הרכב ממנו נשלפו שני המוחים, אלא הוא קיבל דו"ח על גרימת רעש. והכל תוך שימוש שרירותי בסמכויות השוטרים שנכחו במקום. (זמין [בלינק](#)). בהמשך, ארבעה מתוך חמשת המוחים שוחררו בתחנה בתנאי של הרחקה מחיפה או אזור עצרת המחאה למשך 15 ימים.

17. העצור החמישי הובא להארכת מעצר בחשד להפרעה לשוטר במילוי תפקידו והתנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. ואולם, לאחר הדיון, הורה בית המשפט על שחרורו ללא כל תנאי וקבע כי "לא ברור לי בנסיבות אלה מה היא העילה להמשך מעצרו של החשוד, ומדוע הוחזק במהלך הלילה במעצר ולא שוחרר עד כה".

== רצ"ב העתק מפרוטוקול מ"י 65707-07-24 תחנת משטרה – חיפה נ' מילגרם ומסומן מ'.

18. ערר על תנאי השחרור של שאר המוחים מיום 25.07.24 הוגש בידי הח"מ. במסגרת ניהול ההליך התברר כי העוררים נחקרו בגין הפרעה לשוטר אך התבקשו לחתום על כתב ערובה הכולל בנוסף את העבירה של התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. ויודגש כי חווית המעצר הייתה מאוד משפילה, שכן, בין היתר, המשיכו השוטרים לפנות לאחת המוחות הנמנית על הקהילה הטרנסית בלשון זכר על אף שהבהירה מספר פעמים כי יש לפנות אליה בלשון נקבה, וזאת במטרה להשפילה ולהקניטה. במסגרת הדיון לא הוצגו בידי המשטרה ראיות כלשהן בעניין שלושת העוררים ואף עלה כי אין בידי המשטרה כתבי ערובה חתומים בידי העוררים. לבסוף קבע בית המשפט בהחלטתו כי "[...] לא מצאתי לנכון לקבוע, וודאי לעת הזו, ונוכח החומר שהביאה המשיבה בפניי, כי קיים חשד סביר לביצוע העבירה שיוחסה לעוררים ע"י מי מהם. ודוק, העוררים נחקרו בחשד לביצוע עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו (ולא עבירות אחרות), ולעניין זה אין בחומר שהוצג בפניי חשד סביר לביצוע העבירה, וודאי שלא בעוצמה מספקת, אשר מצדיקה פגיעה בזכויות יסוד של העוררים, לרבות זכותם לחופש התנועה." (ההדגשות במקור).

== רצ"ב העתק מפרוטוקול ע"ק 68912-07-24 רוזמן ואח' נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה ומסומן נ

== רצ"ב העתק החלטה בע"ק 68912-07-24 רוזמן ואח' נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף חיפה ומסומן ס

19. במקביל לדיכוי המחאה נגד המלחמה ביום 25.07.24, התקהלות מסיתה מטעם גורמים מהימין הקיצוני המשיכה להתקיים כמתוכנן, וזאת על אף שחלק מהמפגינים קראו קריאות הכוללות הסתה לאלימות

נגד המוחים. למשל, בסרטון המצורף נשמע מר שי גליק אומר למפגינים "אנחנו נוריד לכם את הראש, ברור לכם?". אף על פי כן, שוטרי משטרת חיפה ששמעו את הדברים לא עשו מאומה להגביל ביטוי שמתקיים לגביו חשד כי תוכנו עולה כדי עבירה פלילית, אלא הפנו את מאמצייהם לדיכוי ביטוי חוקי לחלוטין (זמין בקישור זה).

20. בעצרת המחאה מיום 01.08.24, עמדו המוחים עם שלטים בצד הכביש ללא שקראו קריאות. כעשר דקות לאחר שהמחאה החלה, ניתנת הוראת פיזור (ראו בקישור זה). בדרכן הביתה, נעצרו שתי מפגינות בידי המשטרה בחשד לביצוע עבירה של התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. מעבר לאבסורד המשתקף ממעצר בגין חשש להפרת הסדר בדיעבד ולאחר שהאירוע כבר הסתיים ללא כל הפרת סדר, המעצר עצמו בוצע בצורה משפילה ביותר כאשר בדרך לתחנה השוטרים השמיעו לעצורות ברכב את השירים "עם ישראל חי" ו-"מני ממטרה", ובכך הפכו עצמם למפגיני נגד עם כוחות שיטור.¹ בסיום החקירה הוחלט על ידי קצין לשחרר את שתי העצורות בתנאי של הרחקה מאזור עצרת המחאה למשך 15 ימים. הוגש ערר על תנאי השחרור בידי הח"מ, ובית המשפט הורה על ביטול התנאים תוך שהוא קובע כי לא התקיים חשד סביר לביצוע העבירה שיוחסה למפגינות, או כל עבירה אחרת לצורך העניין.

== רצ"ב העתק החלטה בע"ק 8338-08-24 דורון ואח' נ' משטרת מרחב חוף / מטה מרחב חוף – חיפה ומסומן ע

21. ביום 05.09.24 התקיימה עצרת מחאה במושבה הגרמנית, שגם אותה הוחלט לפזר כמה דקות לאחר שהחלה ובסופה נעצר מפגין אחד בחשד להתנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. הוא שוחרר לאחר מכן מהתחנה בתנאי הרחקה מהעיר חיפה למשך 15 ימים.

22. ביום 01.10.24 אורגנה עצרת מחאה שקטה במרכז הכרמל, במסגרתה עמדו המוחים עם שלטים נגד המלחמה, ללא כל הפרת סדר וללא קריאת קריאות. מספר דקות לאחר שהמוחים התאספו הגיעו כוחות משטרה והחלו לעבור על השלטים, ובסוף ניתנה הוראה להחרים את כולם. במהלך החרמת השלטים אמר אחד המפגינים כי "כתוב על השלטים להפסיק את הטבח בעזה, שיראו מה מדינת ישראל עושה", כתוצאה לכך נתן מר שחר הוראה לעצור אותו בחשד לביצוע עבירה לפי סעיף 216(א)(4) לחוק העונשין והמחאה פוזרה. המפגין שוחרר למחרת בבוקר, וזאת כשעתיים טרם קיום הדיון בעניין הארכת מעצרו.

23. ביום 17.10.24 התקיימה עצרת מחאה במושבה הגרמנית, כ-40 דקות לאחר תחילת המחאה ניתנה הוראת פיזור בידי המשטרה וכלל המפגינים פוזרו.

ב. החרמת שלטים וצנזורה של תכנים

24. בכלל עצרות המחאה שנערכו בחיפה מאז השביעי באוקטובר 2023, ובאופן גורף, נוהגת המשטרה במדיניות של החרמת שלטים הנישאים על ידי מוחים כנגד המלחמה בעזה, בשל תוכנם, ועל אף שהם

¹ בהקשר זה יצוין כי מאז השביעי באוקטובר, ולאור השימוש בו לשם עינוי והשפלת עצורים ואסירים על ידי השמעתו במשך שעות ארוכות, נוצרה קונוטציה לשיר הילדים "מני ממטרה" לפיה ניתן גם להסיק מה השוטרים ניסו לעשות דרך השמעות בניידת לעצורות אשר כל חטאן היה רצונן לממש את זכותן החוקתית לחופש הביטוי – השפלתן ותיוגן כ"מחבלות". ראו: "רץ ברשת: שיר של מני ממטרה הושמע למחבלי חמאס 8 שעות ברצף", וואלה, 14.10.23

מכילים ביטויים לגיטימיים וחוקיים, גם אם אינם עולים בקנה אחד עם השקפת הרוב במדינה או מי שאוחז במושכות השלטון. להלן נציג מספר דוגמאות שממחישות מדיניות בלתי חוקית זו.

25. ביום 14.03.24 בעצרת מחאה שהתקיימה בכיכר אמיל חביבי, עמדו המפגינים על המדרכה, ללא ששיבשו את התנועה או שהפריעו לסדר, תוך שהם נושאים שלטים שקוראים להפסקת המלחמה. כמה דקות לאחר תחילת המחאה, הגיע אחד השוטרים ממשטרת חיפה והחל לתלוש את השלטים שנשאו המוחים, כאשר הוא אומר להם "ששום שלט על רצח לא יהיה פה". בהמשך נעצרה אחת המפגינות על רקע השלט שנשאה ועליו נכתב "די לרצח העם" וזאת בחשד לביצוע עבירה של התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. דיון בעניינה התקיים בבית משפט השלום ביום 15.03.24, שם בית המשפט הורה על שחרורה (זמין [בלינק](#)).

== רצ"ב העתק פרוטוקול במ"י 24-03-34585 תחנת משטרה – חיפה נ' דורון ומסומן פ

26. בנוסף, בעצרת המחאה נגד המלחמה מיום 27.05.24 נעצרה אחת המוחות על כך שנשאה שלט למען שחרור גופת האסיר המנוח וליד דקה, בטענה כי מדובר בשלט שמטרתו להזדהות עם מחבל. בית המשפט העיר במהלך הדיון כי מדובר באסיר ולא מחבל בהתאם להקשר בו המפגינה נשאה את השלט, והורה על שחרורה ללא תנאים, תוך שקבע כי החשד הסביר בעניינה אינו ברמה גבוהה.

== רצ"ב העתק פרוטוקול במ"י 24-05-67627 משטרת מרחב חוף/ מטה מרחב חוף – חיפה נ' בשארה ומסומן צ.

27. בעצרת המחאה מיום 27.06.24 שנערכה בכיכר אמיל חביבי, עמדו המפגינים עם שלטים, כאשר שוטרי תחנת חיפה החלו לתלוש, לקרוע ולהחרים את כלל השלטים – תוך שהם בעצמם מפריעים לתנועה (התיעוד זמין [בקישור הזה](#)). בהמשך נראים השוטרים עוצרים מספר מוחים תוך שימוש באלימות על עצם הימצאותם במקום עצרת המחאה.

28. בעצרת המחאה מיום 25.07.24 שהתקיימה במושבה הגרמנית, תועד מר שחר, מפקד תחנת חיפה, בעודו דורש מהמפגינים להוריד את השלטים שנשאו (התיעוד זמין [בקישור הזה](#)). את ההחלטה הוא הסביר בכך שצריך להוריד את השלטים כי "הוא אמר" וכי זה "לא חוקי לעמוד עם שלטים". [בקישור זה](#) ניתן לראות סרטון בו מתועד שוטר תולש שלט עליו כתוב "לעצור את רצח העם".

29. בעצרת המחאה מיום 01.10.24 שנערכה במרכז הכרמל, תועד מר' אייל שחר כשהוא שואל את המפגינים על תוכן השלטים, עובר על כל השלטים ולאחר מכן מתחיל להחרים את כולם (התיעוד זמין [בקישור הזה](#)). עוד נראה בסרטון שמר שחר מורה לשוטרים לעצור מפגין שאמר "כתוב על השלט לעצור את הרצח העם בערבית, שכולם יראו מה המדינה עושה", כפי שהובא לעיל. המפגין נלקח לתחנת המשטרה כשהוא אזוק [בידי ורגליו](#), ונחקר על התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. בשעה 20:55, 55 דקות לאחר מעצרו פורסמה תמונה שלו אזוק במסדרון בתחנה, עוד טרם קיבל ייעוץ מעו"ד, בכתבה באתר "חי פה", שם הוצג המפגין כמפר סדר שהוחלט על כליאת ("בזמן מטח הטילים מאיראן: מחאה בלתי חוקית", מיה זהבי, חי פה). ושוב אנו עדים לשיתוף פעולה בין המשטרה לגורמים אחרים לשם הכפשת המפגינים ורדיפתם, כאשר אין כל ספק שתמונתו של העצור [הודלפה בידי המשטרה](#) עצמה שמתנהלת כגורם פוליטי עם אג'נדה ולא כארגון משטרתי ניטראלי שנועד להבטיח שמירה על החוק.

מדיניות המשטרה אינה חוקית: הטיעונים המשפטיים

30. כאמור לעיל, הדוגמאות שהובאו אמנם מתמקדות באירועי מחאה שנועדו להתקיים בעיר חיפה, אך הן מלמדות על דפוס רחב ביחס למדיניות בלתי חוקתית אותה מקדמת המשטרה ביחס להפגנות ומחאות נגד המלחמה. כפי שהאירועים המתוארים לעיל מראים, המשטרה מפזרת ומדכאת מחאות חוקיות ולגיטימיות פעם אחר פעם, וזאת בניגוד לדין ותוך חריגה קיצונית מסמכות, ותוך פגיעה לא רק בחופש המחאה, על יסוד מבחני תוכן בלתי חוקתיים, אלא גם בזכות לחירות, לנוכח המעצרים הבלתי חוקיים; בזכות לשלמות הגוף, לנוכח היקף האלימות המופעלת כלפי המוחים; בחופש התנועה, לנוכח החלטות הרחקה שרירותיות של מוחים; ובזכות לקניין, לנוכח החרמה שרירותית של ציוד ושלטים.

א. על חופש הביטוי והמחאה בזמן מלחמה:

31. לא למותר להזכיר כי חופש הביטוי וחופש המחאה הם זכויות יסוד חוקתיות. בפסיקה אף נקבע כי זכות ההפגנה אינה מסתכמת באיסור לפגוע בה (זכות שלילית), אלא שעל רשויות השלטון מוטלת חובה לאפשר את מימושה (זכות חיובית). מקל וחומר, כאשר קיים שיח ציבורי ומחלוקות שמניעות חלקים שונים מהציבור להתארגן ולבטא בדרכי שלום את דעותיהם ואת הביקורת שלהם נגד מדיניות הממשלה.

32. בית המשפט עמד לא אחת על חשיבות השמירה על חופש הביטוי במיוחד כשעסקין בביטוי של קבוצות מיעוט שעמדותיהן מצויות בקצוות הקשת הפוליטית, ובעודן מבקשות לאתגר את העמדות הפוליטיות והשיח הרווחים בחברה. כך למשל, בבג"ץ 2888/97 **נוביק נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו**, פ"ד נא(5) 193 (1997), הדגיש השופט מצא כי "[...] חופש הביטוי נועד להגן לא רק על דעות מקובלות ואהודות, המושמעות בתנאים של שלווה וביישוב הדעת, אלא גם – ובכך עיקרו של חופש הביטוי – על דעות חריגות, מקוממות ומכעיסות, המושמעות על רקע מאורעות מסעירים ובסגנון בוטה וצורם" [ההדגשה אינה במקור] (שם, בעמ' 201).

33. כמו כן, מימוש זכות המחאה אינו טעון בכל מקרה ומקרה אישור מראש מהרשויות, לרבות המשטרה. בהקשר זה יצוין כי הקריטריונים שעל יסודם נדרש בעבר לבקש היתר לצורך קיום הפגנה צומצמו לאחרונה בפסיקת בג"ץ (ראו, למשל, פסק דין של הנשיאה (דאז) חיות בבג"ץ 6536/17 **התנועה למען איכות השלטון נ' משטרת ישראל** (08.10.2017)). ומכל מקום, עצרות מחאה אינן נכנסות בגדר האירועים המוגדרים בסעיפים 83-84 לפקודת המשטרה וממילא אינן טעונה היתר מראש (ראו, הנחייה מס' 3.1200 של היועץ המשפטי לממשלה בעניין חירות ההפגנה). חובתה של המשטרה היא לאפשר מחאות, לרבות מחאות נגד המדיניות הממשלתית והתנהלותה בכלל, ומצב המלחמה כשלעצמו אין בו להצדיק הגבלות על תכני ביטוי אופוזיציוניים שמתנגדים לה (ראו פס' 17 בבש"פ 789/24 **כליפה נ' מדינת ישראל**, [פרסום במאגרים, 08.02.24]; פס' 17 בבג"ץ 8007/23 **מפלגת חד"ש – החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון נ' מפכ"ל משטרת ישראל ואח'** [פרסום במאגרים, 08.11.23]). יותר מכך, תפקידה של המשטרה בחברה דמוקרטית הוא לחתור למימוש מירבי של זכויות חוקתיות, ובהקשר של הפגנות ומחאות, עליה לעשות את כל הניתן על מנת לסייע בידי האזרחים החפצים בהשמעת קולם במרחב הציבורי, גם כאשר היא טעונה היתר על פי פקודת המשטרה.

34. מדיניות המגבילה מראש הפגנות ועצרות מחאה נגד המלחמה מהווה הפרה של הנחיית היועמ"ש בעניין חירות ההפגנה שצוינה לעיל, ומדיניות החרמת שלטים שתכניהם חוקיים אך אינם משקפים את הלך הרוח של הרוב עולה כדי הפרה של הנחיית הדגלים והשלטים מטעם יועמ"ש המשטרה (ראו הנחיית יועמ"ש המשטרה מיום 28.05.24 שכותרתה "הנחיות יועמ"ש, הנפת דגלים ושלטים במחאות"). בענייננו, לא רק שהמשטרה פועלת על פי מדיניות של "אפס סובלנות" כלפי מימוש חופש המחאה של מתנגדי המלחמה, ובמיוחד כאשר מי שמבקש לממשה הם אזרחיה הפלסטינים של המדינה, אלא שהיא מאפשרת מרחב פעולה רחב של עורכי הפגנות נגד, מצד גורמי ימין קיצוניים, שאיתם היא מנהלת שיג ושיח ומאפשרת להם למחות ולהפגין ללא כל מפריע, גם כאשר תכני הפגנות הנגד עולים לכדי חשד לביצוע עבירות ביטוי כגון הסתה ואיומים. כפי שהראינו לעיל, לפחות במקרה אחד עולה כי היה תיאום בין המשטרה למוחי הימין הקיצוני.

35. ההיתלות של המשטרה בחשש מפני הפרת הסדר או ברגשות של מאן דהוא כעילות למניעה גורפת מחאות נגד המלחמה אינה מבוססת ואינה חוקית, ולו בשל כך שלרוב מדובר במספר קטן של פעילים, ובעצרות שקטות שבחלק מהמקרים המתואר לעיל כוללות אך ורק עמידה במקום והחזקת שלטים. הגישה המצטיירת היא איסור מראש וחתיירה להסברים בדיעבד, הנשענת על גילוי עוינות כלפי תוכן המחאות ומשתתפיהן – עוינות המשתקפת לא רק בעצם דיכוי המחאות אלא גם בהיקף האלימות המופעל לצורך כך. ואולם, משעסקינן בעקרונות יסוד, נחזור ונזכיר שאין די בחשש הנטען בעלמא וללא כל ביסוס עובדתי לאפשרות של הפרת הסדר כדי להצדיק שלילה של חופש המחאה, וכי אין די בפגיעה ברגשות של מתנגדי המחאה או אף באלימות שעלולה להתפתח מצידם על מנת לפגוע במימוש חופש המחאה וההפגנה כפי שתואר לעיל. לעניין זה, נקבע זה מכבר בבג"ץ 4712/96 סיעת מרץ נ' מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל, פ"ד נ(2) 822 (1996) (להלן: בג"ץ סיעת מרץ) כי:

"בעצם העובדה שקיומה של הפגנה עלול להביא להפרת הסדר, אין כדי לשלול את החופש להפגין. מידה מסוימת של פגיעה בסדר הציבורי היא מחיר שעלינו להיות מוכנים לשלמו כדי להגשים את הזכות להפגין" ובחשיבות מיוחדת לענייננו, בהמשך נאמר כי "דברים אלה יפים על אחת כמה וכמה מקום שבו הסכנה אינה צפויה מן המפגינים עצמם אלא מתגובתו של קהל המתנגד להפגנה. מתן כוח לקהל עוין לסכל את מימושה של זכות היסוד להפגין יהווה פגיעה קשה בה ומתן פרס לאלימות ועידודה. על כוחות הביטחון לעשות ככל אשר לאל ידם כדי למנוע תוצאה קשה זו" (שם, בעמ' 833).

ב. שימוש לרעה בסעיף 216(א)(4) לחוק העונשין

36. כפי שעולה מהתיאור לעיל, דיכוי המחאות נגד המלחמה מתבטא, בין היתר, בשימוש רחב-היקף ובלתי חוקי על ידי המשטרה בסעיף 216(א)(4) לחוק העונשין – התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. באופן קבוע, המשטרה עשתה שימוש לרעה בסעיף הנ"ל על מנת לדכא מחאות בשל תוכן, גם כשהיה ברור כי יסודות הסעיף אינם מתקיימים. על פרקטיקה זו הצבענו כבר במכתב שנשלח אליכם ביום 22.04.24, שם התייחסנו לארבעה מקרים בהם השתמשה בסעיף האמור שלא כדין לשם ביצוע מעצרים במטרה לדכא את חופש הביטוי הפוליטי של אזרחים ותושבים. פניה זו טרם זכתה לטיפולכם.

== רצ"ב העתק מהמכתב מיום 22.04.24 ומסומן ק

37. על קצה המזלג יובהר כי יסודות העבירה של התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור כוללים מבחן הסתברותי מובהק שנלמד מנוסח הסעיף לפיו ההתנהגות במקום הציבור היא "באופן העלול להביא להפרת השלום". ברי כי, אין די כי רשויות האכיפה יצביעו על חשש בעלמא, אלא יש לבסס חשש על ראיות של ממש, באופן שתקיים ודאות קרובה המתבססת על עובדות מוצקות וידועות (ראו בג"ץ 153/86 אלון לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, פ"ד לח(2) 393, 411 (1984)). מה גם, אין די בהתקיימות יסודות העבירה כדי להקים עילת מעצר, אלא יש לוודא כי קיים חשד סביר כי החשוד הספציפי יביא לסיכון ביטחון הציבור, מעבר להתקיימות אותה התנהגות שיש בה כדי לגרום להפרת השלום.

38. מראשית חודש מאי 2024, יותר מ-50 מוחים נעצרו על רקע השתתפותם במחאות נגד המלחמה בחיפה כשלכולם יוחס חשד לביצוע עבירה של התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. במרבית המקרים ההתנהגות הייתה עצם ההשתתפות במחאה לגיטימית ללא כל אינדיקציה קונקרטיה על התנהגות שיש בה להביא להפרת השלום הציבורי ברף הנדרש לצורך העבירה שבסעיף 216(א)(4).

39. המחאות נגד המלחמה הסתיימו במעצרים אלימים של המשתתפים על עצם נוכחותם בעצרות המחאה ללא שהיו במעשיהם כל עבירה. עניין זה משתקף בהחלטות לשחרר את המפגינים בתנאים לאחר מכן, תוך ניצול לרעה של סמכות הקצין בתחנה להטיל תנאים ללא התקיימות כל עילת מעצר כנדרש בחוק. בנסיבות העניין ובהעדר עילת מעצר, תנאים אלה הופכים לעונש וגביית מחיר מערכתית על עצם הבעת דעות לגיטימיות, וכך גם ממחישות החלטות בתי המשפט אשר דנו בהליכים אלה (ראו את הנספחים לעיל).

40. ואכן, הרוב המוחלט של העצורים שלא שוחררו בתחנת המשטרה, שוחרר בבית המשפט לאחר שזה קבע כי אין חשד סביר המצדיק את מעצרו. וגם בעניינם של אלה ששוחררו בתנאים על ידי הקצין בתחנה והוגשו נגדם מספר עררים בעניין תנאי השחרור, בית המשפט נענה והורה על ביטול התנאים, וזאת למעט בערר אחד שהתקבל באופן חלקי (ראו נספחים י', כ', ו', ל', מ', נ' ו-ס' לעיל).

41. על אף שהמחאות לא הפריעו ולא היה בהן כדי להפריע לשלום הציבור ברף הנדרש בעבירה, וכפי שצינו לעיל, בית המשפט עמד לא אחת על כך שבעצם מימוש חופש המחאה ישנה מידת מה של הפרעה לסדר הציבורי שיש לאפשר בחברה דמוקרטית שוחרת זכויות (ראו, למשל, בג"ץ **סיעת מרץ** לעיל). ברי כי, קביעות יסוד אלה נותרו ריקות מכל תוכן לנוכח ההתנהלות של המשטרה המובאת לעיל.

ג. הדלפת תיעודי עצורים והחרמת שלטים :

42. כפי שתואר לעיל, וביתר פירוט במכתב ששלחנו ביום 02.06.24, המשטרה לא אחת מדליפה תמונות של עצורים תוך הפרה בוטה לזכותם לכבוד ופגיעה קשה בזכותם לפרטיות כפי שהיא מעוגנת בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א 1981. עוד יצוין כי סעיף 2 לפקודת המטה הארצי לעניין כבילה מורה כי חובתו של שוטר לצמצם חשיפה של חשוד במקום ציבורי. חובה זו היא בבחינת מקל וחומר מקום בו השוטר אינו רק חורג מחובתו לצמצם חשיפה, אלא להפך, הוא אף פועל באופן יזום להגברת החשיפה של העצור על ידי תיעוד המעצר והפצתו ברבים.

43. הפרקטיקה המתוארת היא פרקטיקה פסולה, שנעשית בניגוד לחוק, ומהווה פגיעה חמורה בזכויותיהם של העצורים לכבוד. ומעבר לאמור, היא מהווה עבירה לפי פקודת המטה הארצי מספר 03.05.02 בעניין מסמך שנעשה במשטרה – סיווג ושמירה על סודיות תוכנו, הקובעת עבירה משמעתית למי שמפיץ מסמך משטרי, לרבות הקלטות, תמונות וסרטי צילום.

== רצ"ב העתק מפניית ארגון עדאלה מיום 02.06.24 ומסומן ר

44. כמו כן, המדיניות המתבטאת בהחרמת שלטים הינה בלתי חוקית ומהווה בעצם צנזורה והתערבות בביטויים בשל תוכנם בלבד. הנחיית יועמ"ש המשטרה מיום 28.05.24 שכותרתה "הנחיות יועמ"ש, הנפת דגלים ושלטים במחאות" (להלן: "הנחיית הדגלים והשלטים"), קובעת בסעיף 1 כי "אין במשטרת ישראל הנחיות המונעות נשיאת שלטים הנושאים מסרים פוליטיים כאלה או אחרים ואין הנחיות האוסרות על מוחים להביע עמדה פוליטית כזאת או אחרת, בין אם בדרך של נשיאת שלטים ובין אם בקריאת סיסמאות על בסיס הדברים". בהקשר זה מן הראוי להזכיר כי בית המשפט העליון הבהיר לא פעם כי "המשטרה אינה ממונה על האידאולוגיה" (ראו פס' בבג"ץ 148/79 סער נ' שר הפנים והמשטרה, פ"ד לד(2) 169, [פורסם במאגרים, 31.05.1979]). כל הפסיקה שהובאה בהקשר חופש ההפגנה נכונה ביתר שאת בעניין נשיאת שלטים כאשר אין למשטרה כל סמכות להחרים שלטים על בסיס תוכנם. קל וחומר עת שהמשטרה משתמשת שוב ושוב בסמכויותיה כדי לדכא צורות מחאה וביטוי לגיטימיות אחרות כדוגמת קריאת קריאות וסיסמאות.

לסיכום

45. לנוכח המתואר לעיל, הנכם מתבקשים להנחות את המשטרה להפסיק לא לתר את המדיניות הבלתי חוקית של פיזור המחאות נגד המלחמה; להימנע מהחרמת שלטים נגד המלחמה; להימנע מהשימוש לרעה בסעיף 216(א)(4) ולפעול להתוויית מדיניות ראויה בעניין על ידי פרסום הנחיית יועמ"ש מתאימה; לחקור את המקרים שתוארו לעיל; וכן להפסיק את מדיניות האכיפה הסלקטיבית בהקשר של מימוש חופש הביטוי והמחאה כפי שהובאה לעיל.

ולנוכח חומרת הנושא ודחיפותו, נבקשכם למסור את תגובתכם המיידית ולעדכן אותנו על אודות הצעדים שיינקטו כדי להביא להפסקת המדיניות הבלתי חוקית המתוארת לעיל.

בכבוד רב,

הדיל אבו סאלח, עו"ד

היום, 12.01.25, חיפה